

**Работа – первая потребность
человека – kształtowanie sprawności
czytania ze zrozumieniem**

Szymon Domański

Scenariusz lekcji

**Poradnik metodyczny do języka rosyjskiego dla III etapu edukacyjnego
szkoły branżowej I i II stopnia, język rosyjski kontynuowany i nauczany od podstaw
(III.BS1.1, III.BS1.2, III.BS1.0, III.BS2.1, III.BS2.2, III.BS2.0)**

opracowany w ramach projektu:

**„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego
i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów
oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Poziom edukacyjny:

szkoła branżowa II stopnia, III.BS2.1

Temat zajęć:

Работа – первая потребность человека – kształtowanie sprawności czytania ze zrozumieniem.

Klasa, czas trwania zajęć:

II, 45 minut

Cele ogólne:

- rozwijanie sprawności czytania.

Uczeń:

- opisuje i znajduje główną myśl tekstu;
- wyszukuje w tekście określone informacje;
- rozpoznaje intencje nadawcy/autora tekstu;
- rozwija strategię uczenia się – domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu;
- rozwija sprawności przetwarzania informacji;
- powtarza słownictwo związane z tematem „Praca”;
- rozwijanie umiejętności pracy w parach;
- zachęcanie do kreatywnego wyrażania myśli w języku obcym.

Cele operacyjne**Uczeń:**

- rozumie tekst;
- odpowiada na pytania do tekstu;
- pracuje w parach;
- czyta ze zrozumieniem;
- domyśla się znaczenia wyrazów z kontekstu.

Metody, techniki i formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca z całym zespołem klasowym: dyskusja;
- zabawa językowa „Wisielec”;
- praca w parach.

Środki dydaktyczne:

- rzutnik;
- komputer z dostępem do internetu – do przeprowadzenia ankiety;
- paski z kilkoma przykładowymi tytułami tekstu (załącznik);
- tekst *Работа – первая потребность человека* (załącznik);
- ankieta ewaluacyjna (wersja tradycyjna lub online);
- słowniki rosyjsko-polskie.

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

Część wstępna

- Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematyką lekcji: „Praca”. Temat lekcji zapisuje dopiero po odgadnięciu przez uczniów tematu tekstu w dalszej części lekcji.
- Podział uczniów na pary – z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów.
- Powtórzenie nazw zawodów i miejsc pracy za pomocą techniki aktywizującej – gra „Wisielec” (pozwala ona na kształtowanie samodzielności – uczniowie sami decydują o przebiegu rozgrywki) – odwołanie się do wiedzy uczniów z poprzednich lat kształcenia. Podczas gry aktywizowani są wszyscy uczniowie, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE).

Część właściwa

- Nauczyciel rozdaje uczniom paski z tytułami tekstów (dla każdej pary uczniów) – praca w parach sprzyja kształtowaniu umiejętności przydatnych w przyszłej pracy – umiejętność współpracy, negocjacji, asertywność, kreatywność, zarządzanie pracą.
- Uczniowie w parach czytają tytuły, a następnie na ich podstawie omawiają, czego mogą dotyczyć teksty. W ten sposób kształtowana jest kreatywność uczniów.
- Nauczyciel rozdaje teksty uczniom (po jednym dla każdej pary).
- Uczniowie w parach w ciszy zapoznają się tekstem. Znaczenia słów, których nie rozumieją domyślają się z kontekstu lub sprawdzają w słownikach.
- Uczniowie określają tematykę tekstu poprzez dobranie właściwego tytułu do treści.
- Nauczyciel pyta uczniów o intencje autora – mają zastanowić się, w jakim celu tekst został napisany.
- Nauczyciel notuje na tablicy pytania do tekstu – uczniowie pracują w parach, odpowiadając na pytania:
 - Почему человек не может существовать без работы?
 - Когда человек должен отдыхать?
 - От кого зависят результаты работы?
- Nauczyciel sprawdza wykonanie zadania – wybrane pary czytają swoje odpowiedzi. Warto zmotywować uczniów do aktywności podczas sprawdzania zadania, stosując pochwały, przyznając plusy za aktywny udział w lekcji. Nauczyciel nie powinien zwracać uwagi na błędy – podczas wykonania tego zadania istotna jest komunikacja.
- W trosce o holistyczny rozwój uczniów nauczyciel przeprowadza z uczniami dyskusję po rosyjsku na temat istoty pracy w życiu człowieka: „Dlaczego ludzie powinni pracować?”. Podczas dyskusji kształtowana jest kreatywność i samodzielność. W dyskusji warto odnieść się do zawodu, którego uczą się uczniowie, w ten sposób lekcja stanie się interdyscyplinarna, skorelowana z nauczanymi przedmiotami zawodowymi w szkole branżowej II stopnia.
- Chętni uczniowie odczytują tekst na głos na ocenę, należy określić kryteria oceny czytania (jeśli nie zostały wcześniej opisane w przedmiotowych zasadach oceniania – PZO), podczas oceny warto zwrócić uwagę na płynność oraz poprawną akcentuację i intonację, w przypadku uczniów ze SPE należy docenić chęci. Uczniów ze SPE – np. w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej – nie należy zmuszać do czytania tekstu na forum klasy, chyba że będą chętni. W przypadku tej grupy uczniów należy docenić chęci i wkład pracy – poprawność nie jest tu nadrzędna. Uczniowie mogą pracować nad tekstami do czytania

w grupach i trenować tę umiejętność. Uczniowie zdolni mogą otrzymać dodatkowe pytania do tekstu – mogą one dotyczyć np. zrozumienia tekstu, a dodatkowo powinny zachęcać tę grupę uczniów do dzielenia się wiedzą lub poszerzania wiedzy w przyszłości.

Część podsumowująca

- Podsumowanie lekcji – nauczyciel przekazuje uczniom informację zwrotną odnoszącą się do umiejętności czytania. Informacja ta może dotyczyć poszczególnych osób lub całej klasy. Dodatkowo nauczyciel powinien powiedzieć, jakie umiejętności i kompetencje były kształtowane w toku lekcji.
- Ewaluacji lekcji w odniesieniu do jej celów można dokonać za pomocą ankiety. Przykładowe pytania zamieszczono poniżej:
 - Potrafię określić główną myśl tekstu: tak/nie/częściowo.
 - Potrafię wyszukać w tekście szczegółowe informacje: tak/nie/tylko niektóre.
 - Ucząc się języka, wykorzystuję strategie takie jak (zaznacz przynajmniej 2 odpowiedzi): domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, przywoływanie znaczenia słów z pamięci, nauka przy pomocy fiszek, wykorzystanie narzędzi i technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), wyszukiwanie znaczenia słów w słowniku.

Alternatywne sposoby przeprowadzenia lekcji

Lekcje według powyższego scenariusza można z powodzeniem przeprowadzić z wykorzystaniem narzędzi pracy na odległość, a więc w warunkach nauki zdalnej. Rekomenduje się przygotowanie prezentacji do lekcji, w której zamieszczony zostanie tekst oraz poszczególne zadania do wykonania. Uczniowie podczas pracy zdalnej powinni komunikować się ze sobą np. za pomocą komunikatorów internetowych.

Ćwiczenia alternatywne

Tekst czytany na lekcji można podzielić na części – na akapity i rozdać uczniom, ich zadaniem będzie ułożyć fragmenty w odpowiedniej kolejności, aby stworzyć spójną i logiczną całość. Można także usunąć pojedyncze zdania i poprosić uczniów o wstawienie ich do tekstu. Tego typu zadania będą doskonałym treningiem i przygotowaniem do rozwiązywania zadań maturalnych.

Komentarz metodyczny. Realizacja kompetencji kluczowych/treści ponadprzedmiotowych oraz umiejętności uniwersalnych

Niniejszy scenariusz został opracowany w taki sposób, aby łatwo można go było dostosować do potrzeb szkół branżowych kształcących w różnych profesjach. Scenariusz jest zachętą dla nauczyciela do dostosowania go do potrzeb i indywidualnych zainteresowań uczniów konkretnej szkoły branżowej.

Przygotowany scenariusz lekcji zakłada rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie porozumiewania się w języku rosyjskim w obszarze tematycznym umiejętności związanych z działaniami językowymi w środowisku pracy.

W toku lekcji uczniowie kształtują postawy i umiejętności pożądane na rynku pracy, np. postawy efektywnej pracy w grupie, kreatywność i umiejętność zarządzania sobą.

Na lekcji zastosowano metody i techniki pracy angażujące uczniów ze SPE: praca w parach, dyskusja. Uczniowie zdolni powinni być motywowani do dyskusji – poprzez zadawanie dodatkowych pytań.

Nauczyciel powinien motywować uczniów do pracy poprzez stosowanie pozytywnych wzmocnień, np. dodatkowych punktów, plusów za aktywność. Powinien dostosować język komunikacji do potrzeb uczniów ze SPE, także podczas nauki zdalnej – używać prostego języka, mówić wolno i wyraźnie, ważne jest stosowanie pochwał oraz docenianie zaangażowania uczniów.

Dostosowanie do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Uczniowie powinni pracować w parach zróżnicowanych pod względem umiejętności językowych.
- Teksty drukowane powinny być dostosowane do potrzeb osób słabowidzących – wielkość czcionki, interlinia itp.

Załącznik

Tekst: *Работа – первая потребность человека* (uczniowie powinni otrzymać tekst bez tytułu).

Чтобы жить, нужно работать. «Кто не работает – тот не ест» – такую поговорку придумали в прошлом веке. Действительно ли человеку нужно работать? Справедливо ли, что одни люди работают, а другие нет?

Каждый человек хотя бы один раз в жизни задавался этим вопросом. Мы связываем работу с зарабатыванием денег, необходимых для жизни – для оплаты еды, жилья, развлечений, медицинского обслуживания и многого другого. «По готовой работе вкусен обед» – гласит пословица, указывающая на то, что работа является позитивным компонентом нашей жизни. «Где работа, там и густо, а в ленивом доме пусто» – гласит народная мудрость, указывающая на то, что работа является источником достатка.

Означает ли это, что без работы человек не может жить? Наверное, может, но это дано немногим людям, которые, обладая богатством, могут «ничего не делать». Когда мы наблюдаем за самыми богатыми людьми на Земле, мы замечаем, что они часто занимаются чем-то, что похоже на работу. Зачастую это благотворительная деятельность – помощь нуждающимся.

Работа – это физические и умственные усилия. С одной стороны, это вызывает усталость, с другой – приносит удовольствие тем, для кого работа – это хобби. Работа – это возможность проявить себя, трудиться в команде, попробовать себя в разных ролях. А после работы наступает отдых. Каждому человеку необходимо отдыхать – и не только в течение недели: ходить в кино, театр, на экскурсии, в спортзал или читать книги. Каждому человеку необходим длительный отдых, чтобы возобновить силы и вернуться к работе с новой энергией.

На работе важны результаты, которые зависят либо от нас самих, когда мы делаем всю работу и несём за неё ответственность, либо от менеджера, который организует работу команды. Для того чтобы стать лучше и быть довольными, мы должны учиться и улучшать свои компетенции всю жизнь, а иногда даже менять профессию. Такие вот у нас сейчас беспокойные времена.

Źródło: oprac. aut.

Przykładowe tytuły do pracy w parach:

- Работа – первая потребность человека;
- Работа моей мечты;
- Поиск работы.

Szymon Domański – nauczyciel mianowany. Od 2017 roku uczy dwóch języków obcych (angielskiego i rosyjskiego) w Szkole Podstawowej im. hr. Władysława Zamoyskiego nr 90 w Poznaniu. Nauczanie języka rosyjskiego wprowadził w formie zajęć dodatkowych we współpracy ze szkolnym Stowarzyszeniem 90-tka oraz w ramach poznańskiego programu profilaktycznego. Entuzjasta projektów mających na celu wspieranie wszystkich uczniów w osiąganiu sukcesów dydaktycznych. W 2018 roku współtworzył projekt „WspieraMY” mający na celu wyrównanie szans wśród uczniów z problemami, a także uczenie języków obcych ciekawymi, kreatywnymi metodami prowadzącymi do zwiększenia indywidualizacji nauczania, a w konsekwencji do wzrostu autonomii ucznia. W roku szkolnym 2019/2020 koordynował z ramienia szkoły XI edycję ogólnopolskiego projektu „Szkoły otwartej na wielokulturowość”. Działania podejmowane w ramach projektu pozwoliły na stworzenie przyjaznej i otwartej przestrzeni dla wszystkich: uczniów, rodziców i nauczycieli.